

STØTTET AF
promilleafgiftsfonden
for landbrug

Projektet SOBcows er en del af Organic RDD programmet, som er koordineret af Internationalt Center for Forskning i Økologisk Jordbrug og Fødevarer, ICROFS. Det er finansieret fra NaturErhvervsstyrelsen, Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri.

SOBcows: Resultater opnået i 2015

December 2015

Så er 2015 næsten gået. Overordnet set er der sket en masse. Jeg vil her prøve at opsummere det vigtigste.

Arbejdspakke 1 - Udarbejdelse af avlsmål og genomiske avlsplaner for økologiske linjer af malkeracerne Holstein, Nordisk Rød og Jersey

I arbejdsplanen 1 har vi arbejdet ihærdigt med de økologiske avlsmål, både baseret på resultater fra "Den optimale ko" og resultater baseret på landmandspræferencer. Der er nedsat en brugergruppe med syv repræsentative økologiske mælkeproducenter. Brugergruppen har afholdt et møde, hvor resultaterne fra modelsimuleringerne og fra spørgeundersøgelsen med de økologiske mælkeproducenter blev drøftet.

Som der blev orienteret om i sommers fik vi uventede resultater, idet de økologiske kvægbrugere som gennemsnit ønskede endnu større vægt på egenskaber relateret til ydelse end den vægt, som var baseret på økonomiske modeller. Vi besluttede derfor med støtte fra VikingGenetics at iværksætte en tilsvarende spørgeundersøgelse blandt konventionelle kvægbrugere for at afdække, om svarene evt. var påvirket af udformningen af spørgeskemaet eller tidspunktet for spørgeundersøgelsen (lige efter kvoteophør). Vi fik godt 400 konventionelle svar ind, og resultatet viste, at de konventionelle kvægbrugere havde mindre præference for ydelse end økologerne. Så vi må konkludere, at de økologiske kvægbrugere som gennemsnit har større præference for ydelse end de konventionelle kvægbrugere. Formodentlig skal årsagen findes i den højere mælkepris for økologisk mælk.

Margot Slagboom har siden hun startede sin ph.d. i august arbejdet ihærdigt med de indkomne svar, og hun har bl.a. fundet ud af, at både økologiske kvægbrugere og konventionelle kvægbrugere kan opdeles i grupper, hvor nogen har meget stor fokus på ydelse, mens andre fokuserer på de sundhedsfremmende egenskaber. Det tyder således på, at der findes større forskelle indenfor økologer og konventionelle end imellem gennemsnitlige konventionelle og økologiske producenter. Når vægtene i avlsmålene for de to produktionssystemer alene er baseret på beregninger og landmandspræferencer, er forskellene således

Undersøgelsen er en del af Organic RDD 2-projektet SOBcows

STØTTET AF
promilleafgiftsfonden
for landbrug

så små, at adskillelse i linjer ikke er relevant. Dette kan dog ændres sig, når der tages højde for økologiske principper i avlsmålet og eventuelt $G \times E$.

Arbejdet med at fastlægge et avlsmål baseret på økologiske principper er allerede så småt i gang, og et sådant avlsmål vil formodentlig adskille sig fra de øvrige. Hvorvidt der skal tages højde for $G \times E$ vil blive afklaret i det nye projekt. I arbejdet med at fastlægge et avlsmål baseret på økologiske principper arbejder vi sammen med svenskerne i CORE organic projektet "Dairy health". Det er dette projekt, som sammen med SOBcows og AU midler finansierer Margots ph.d.-projekt. I den anledning var Margot og undertegnede til et fælles projektmøde i Sverige desangående, og vi skal til februar til et CORE Organic møde i Schweiz. Allerede i januar går vi imidlertid i gang med at beregne de avlsmæssige konsekvenser af de forskellige avlsmål med avlsplanprogrammet ADAM. Fra 1-2 til 1-11 skal Margot opholde sig ved SLU i Uppsala.

På økologikongressen i Vingsted d. 25-11 havde Nina, Esben Lauridsen og undertegnede en session om økologiske avlsmål med særlig fokus på fedtsyrer, og hvis vi selv skal vurdere det, så gik det helt godt.

Arbejdsplan 2 - Udvikle økologiske linjer med en sundhedsfremmende fedtsyreprofil og demonstrere praktiske koncepter til produktion af specialprodukter baseret på genetiske forskelle på egenskaber, f.eks. en sundhedsfremmende fedtsyresammensætning

I arbejdsplan 2 arbejder FOOD medarbejderne på at sammenskrive og færdiggøre et notat om de enkelte fedtsyrer i mælken samt fedtsyrernes betydning for mennerskers sundhed og for mælkeproduktens "struktur". Dette notat vil danne baggrund for en værdisætning af mælken i forhold til dens fedtsyreindhold. Værdisætningen er nødvendig for at kunne sælge nicheprodukter med særlige kvaliteter som følge af mælkens fedtsyresammensætning og for at kunne udarbejde en forretningsplan for nicheprodukterne. Notatet vil desuden danne baggrund for en vægtning af de enkelte fedtsyrer i et fedtindeks, der sigter mod et optimeret fedtsyreindhold. Derudover har der hen over sommeren været fortsatte "forhandlinger" med Eurofins/Foss om, hvordan vi kan få flest fedtsyremålinger ud af de midler, vi har i budgettet til dette.

Den primære ankermand i dette har været Niels Henning fra RYK suppleret med Arne, og resultatet er rigtig godt. Der er således siden 10-9 blevet målt 11 fedtsyrefraktioner i mælkeprøverne, der tages i forbindelse med ydelseskontrollen, og denne ordning fortsætter frem til 1-9 2016. Herved får Danmark, som det første land, fedtsyremålinger på alle ydelseskontrollerede køer. Dette ser jeg som en stor fordel, idet vi hermed kan kvantificere forskellen imellem fedtsyresammensætningen i konventionel og økologisk produktion. En anden fordel ved at fedtsyremålingerne foretages på alle ydelseskontrollerede køer er, at de genomiske test, der skal udføres i projektet vil blive udført på økologiske køer. Da målingerne stømmer ind, begynder vi allerede i januar at beskrive de indkomne data.

Vi undersøger desuden værdien af at have fedtsyremålinger på alle ydelseskontrollerede køer i forhold til managementstyring, da det vil være et vigtigt argument for en fortsat måling af fedtsyrer, som vil

Undersøgelsen er en del af Organic RDD 2-projektet SOBcows

STØTTET AF
promilleafgiftsfonden
for landbrug

være til uvurderlig gavn for projektet. Det er planen, at vi ultimo februar holder et møde med Naturmælk om ovenstående.

Arbejdspakke 3 - Beskrivelse af mulighederne for økologisk nicheproduktion baseret på oprindelige danske racer og udarbejdelse af planer for dette

I arbejdspakke 3 har vi via en budgetændring sikret, at projektet kan betale 2.000 kr. pr. dyr for den ekstra arbejdsindsats, der ligger i at have disse dyr. Derudover betaler Naturmælk et tilsvarende beløb pr. dyr. Vi har fået sæd af de gamle racer ud til de Naturmælk leverandører, som har dyr, der allerede nu skal insemineres, og indtil nu har vi ikke hørt om problemer med de dyr, der blev flyttet i august. Vi planlægger at flytte de sidste 8-10 dyr i februar.

Samlet set er vi kommet godt i gang med projektet her i 2015, og med de aktiviteter vi har gang i, vil der komme mange spændende resultater i 2016, som jeg glæder mig til at blive klogere på.

Glædelig jul og tak for samarbejdet i 2015.

Morten Kargo

Undersøgelsen er en del af Organic RDD 2-projektet SOBcows

STØTTET AF
promilleafgiftsfonden
for landbrug